

Ko bi ne bil gledal po sobi, ampak Heleno, vidil bi bil, kako radostno se je njeno oko razžarilo naenkrat, tako pa ni nič vedil.

„Jaz res ne vem, zakaj te skrbi to? Ali je kaj slabega to?“ Helena bi mu bila rada pregnala skrbi. „To ni nič tacega, to je le plamen nad grobom črnogorskega národa.“

„Bismilah!“ — razvedril se je zopet Ahmed-aga — „saj je res, hosudarka! reci, da gori najina ljubezen.“

„In vidiš, Ahmed!“ — potrdila je Helena — „Črnogorci osvečujejo grobove, pa najina ljubezen gori tudi. Vsedi se k meni, nasloni se z glavo na moje prsi, povedala ti bodem kaj o svoji mladosti.“

Slušal je Ahmed, al brzo skoči na noge.

„Ali slišiš! — Kaj je bilo to?“ — vstrašil se je in vlekel na ušesa.

„Nič ni nič; vihár je, vpira se v okna in zanaša sneg va-nje“ — pregovarjala ga je Helena.

„To ni vihra“ — odvrnil je Ahmed-aga — to je —.“

Puške so zagrmle pred trdnjavo, vse okna so zapéle. Črna gora in osveta! — zaslišalo se je v konak, tako se je razlegalo.

„Tù so!“ — vskliknila je Helena in skočila z divana.

„Izdajstvo! pa ne boj! Za-te, hosudarka, in za Obod ni nobene nevarnosti; upokoji se, ne bode ga Črnogorca čez ta prag v konak“ — tolašil je Heleno Ahmed-aga in hotel vènkaj.

„Kam, Ahmed, kam, ljubi moj?“ — obesila se je Helena na-nj in pridržala ga.

„Branit Obod, branit tebe, hosudarka!“ — djál je Ahmed in branil se: „pusti me, ne zadržuj me, ali ne slišiš črnogorskih pušek, kako drzno se oglašajo pred naševo trdnjavo?“ Vnovič so zagrmle puške.

„Pa idi!“ — rekla je Helena — „jaz pojdem pa s teboj, saj sem ti obljubila, da se do smrti ne ločim od tebe.“

„Ti hočeš z menoj — ti?“ — zavrnil jo je Ahmed — „v boj med svinčenke, ki jih Asrael razméče, bodi vendar pametna.“

„Jaz sem črnogorska hči, nič se ne bojim ne pušek ne handžarja“ — odvrnila je srčno Helena.

Zopet krik! Ahmed potegne jo iz konaka.

Zunaj je bila velika zmešnjava. Črnogorci so bili nenadno napadli posadko ponoči; zato se ni mogla vspešno braniti, le visoko obzidje je pomagalo sprva; kakor hitro pa so prišli na-nj, potlej so bili pa na trdem. Še enkrat so ustrelili, da so še hujše zmotili Turke, potem pa so jih s handžarji v rokah gnali trdnjavi od vrat po ozkih ulicah na majhen prostor pred aginim konakom. Marsikteremu Albancu je glava odletela v sneg, marsiktero turško truplo je rudečilo sneg, ki je bil še le zapadel.

„Vse je izgubljeno, aga!“ — vpili so Albanci — „izgubljeni smo, šajtan sam pomaga Črnogorcem!“

„K smodnišnici!“ — zapovedal je Ahmed — „varujte, pazite na-njo, ako nam to vzemó, potlej je zastonj vse, sicer pa nič ne morejo nam.“

Pa kar sam jo je mahnil k smodnišnici, ki je bila poleg njegovega konaka. Ahmed ni bil boječ, njega ni pretresnil, nič prestrašil ne precej prvi krik. Helena pa je bila Ahmedu za petami. Obstala je ter poslušala Mandušića, ki je vpil: „Nad-nje, junaci! Nad-nje, nad-nje! Zaskočite jim cesto k stolpu (smodnišnici)!“

„Vse oslobodi!“ — slišalo se je od družih vrat — silen krik — Helena je izpoznala Djurov glas.

Črnogorci so zavrisknili, rinili naprej, da jim ni mogla nobena sila nič; hej, kako so lesketali se handžarji, kako turške glave odletavale v sneg, al vendar-le niso mogli do smodnišnice. (Kon. prih.)

Iz Zagreba 8. dne t. m. — piše „Gosp. List“ — da še vsaki dan mnogo ljudi zahaja v izložbo (razstavo). Dozdaj jih je bilo okoli 12.000. Nje važnost za gospodarstvo domače se kaže tudi v tem, da mnogo razpostavljenih stvari in posebno mnogo živine, poljskega orodja in mašin je bilo že kupljeno. Tako, na priliko, je od ratil in strojev (mašin), ki so jih izložili Angleži, že 27 prodanih, pa tudi drugo orodje (zlasti ruhadlo, česko, tudi na Hrvaškem hvaljeni plug) je večidel že razprodano; za mnogocenjeni dvotečajni mlin se je oglasilo že več kupcev. — Tako sega izložba v življenje gospodarsko, in to je pravo; kajti izložbe niso za to, da bi le radovedni pasli svoje oči nad razstavljenimi stvarmi, ampak da se v rabo vpelje, kar je dobro.

Iz Gradca 15. dne t. m. — V današnji seji občnega zbora gospodarske naše družbe se je s krepko besedo naš na mnogo strani delavni gosp. dr. Razlag, kot zastopnik breške podružnice, poganjal za to, da se nemški gospodarski list štajarske družbe prestavlja v slovenski jezik in po takem tudi v slovenskem jeziku izdaja. Očividno je dokazal, da udje slovenskega Štajarja po vsi pravici morejo to zahtevati, kajti tudi oni so udje in podpirajo družbo s svojimi doneski. Al komaj da mu je obveljalo, kar že pravica samo po sebi zahteva! Al pod kakimi pogoji? Srce nas boli, da moramo povedati. Pod temi namreč, da se želja po časniku očitno oglaší in da bo denarja za to izdajanje dosti!

Iz Celovca 11. sept. — Danes je vse živo bilo v čitavnici naši. Bilo je slovojemanje od g. Emanuela Chocholovškega, ki si je mnogo mnogo zaslug pridobil zastran čitavnice v Celovcu. „Njemu je veljala naša slovesnost — piše „Slov. Prij.“ Nemila osoda ga kliče daleč od nas, ga pelje v daljne kraje. Zatoraj so se čudne čuti — vesele in žalostne — izbujale v naših srcih. Najpred je bila tombola, potem se je zapel „Naprej“, in za njim se je podaril našemu ljubemu tajniku srebern kozarec, na katerem so bile vrezane besede: „Celovška čitavnica v spomin svojemu ustanovitelju.“ Preden se je kozarec izročil, govoril je iskreni domorodec gosp. Jože Zupan Bevčev v Kropi kratek pa jedrn govori, in se gospodu tajniku zahvalil v imenu cele čitavnice, v imenu vseh Slovencev na Koroškem. Vès ginjen se je zahvalil in poslovil g. Chocholovšek. Po tem se je pevalo in napivljalo v pozno noč, mladi svet se je pa sukal skoraj do jutra. — Ločenje in poslovljenje je bilo srčno, pa težko; — v pondeljek popoldne ga je urni „Čeruhelj“ odpeljal proti Mariboru in odtod na pot v Galicijo. Bog ga spremi in njegovo milo gospó — gorečo in srčno domorodkinjo — na vseh njunih potih. Dokler bode celovške čitavnice, spominjalo se tudi bode imena „Chocholovšek“!

Iz Celja 18. sept. (Oznanilo čitavničino.) V nedeljo, 25. septembra, bode v čitavnici celjski ples, h kateremu se njeni častiti udje uljudno vabijo. Odbor.

Na Slatini na Štaj. 18. sept. — Tukajšna nova farna cerkev sv. Križa je že toliko dodelana, da se bo prihodnjo nedeljo, to je, 25. septembra, po poldanji službi Božji okoli tretje ure križ na turn djál in zvonovi v turn potegnili. Gotovo lepa in radostna svečanost za domače in bližnje sosede, kar jim s tem na znanje daje domači novičar. Nadepolni pa tudi pričakujemo novih orgel, ki nam jih v Ljubljani vrli mojster gosp. Dev izdeluje.

Iz Kastva v Istri. A. R. — 10. dne t. m. je bil pri nas konec šolskega leta. Po zahvalni sv. maši so se delile darila najizvrstnejšim učencem naše farne šole. Pri tej

priložnosti je godla prvokrat naša nova godba, ktera po velikem trudu gosp. Franceta Uršiča, rojenega Idričana, je po kratkih 5 mesecih učenja svoje znanje svetu tako-le pokazala, da si več želeli ne moremo. Hvala vrlemu učeniku pa tudi učencem njegovim!

Iz Ajdovščine. Slavni vinorejec baron Babo pride 21. dne t. m. le-sem in bo o našem domačem vinstvu razlagal.

Iz Novomesta 12. sept. M-k. — (*Naša mestna godba.*) „Novice“ so nedavno s pohvalo omenile novomeške godbe. Marsikdo bi pa morebiti rad vedil, kako se je ustanovila in kako se zdržuje; naj tedaj povem, kar sem izvedil o tej reči. — Novomeška godba v taki osnovi, kakor je zdaj, je še le od leta 1854; s tem pa ni rečeno, da Novomeščanje niso pred godbe imeli; bilo je kakih 10 do 15 mož, ki so godli o posebnih priložnostih. Leta 1854 so pa meščanje sklenili, jim enako obleko za posebne in slovesne priložnosti napraviti in moža postaviti za vodja, kateri bi novince nabiral, jih v godbi vadil in tako število muzičnega krdela od leta do leta množil. Ali kako in s čem plačati godbovodja ali kapelnika in vse druge, pa napraviti enolično obleko in oskrbeti potrebnih nastrojev (inštrumentov), to je bilo prvo vprašanje. Srečno se je in kmali dovršilo vse. Združilo se je namreč mnogo meščanov, uradnikov in drugih, da vsaki mesec nekoliko denarja zložé in iz tega zneska, ki znaša zdaj do 50 gold., se plačuje kapelnik, ki dobiva od tega 25 gold. na mesec ali 300 gold. na leto, kupujejo nastroji in muzikalije. Na to se je izvoljeni godbovodja g. Šenica, nekdanj feldvebel c. k. domačega polka, podstopil težavnega dela. Prvo je bilo, da je oznanil, kdor ima veselje do muzike, naj se pri njem oglasi. Veliko se jih je oglasilo, pa malo ostalo; vendar za muziko vés vneti gosp. Šenica ni obupal; on ponoví svoje vabilo in spravi okoli 24 muzikov skup, kateri so v dveh letih že dobro igrali in v muzikalni umetnosti od dne do dne napredovali. Dosti truda in veliko potrpljenja je moral gosp. Šenica imeti, da je tako v kratkem času in v neugodnih okoliščinah, navadil godce, kateri večidel okoli mesta in nekteri celó po poldrugo uro dalje iz mesta stanujejo in samo 2-krat ali 3krat na teden in še takrat le zvečer, ko so bili po vsakdanjih domačih opravilih vsi trudni, dohajajo k vajam; vrh tega mu vsako leto še po 2 ali 3 može, kateri so bili v godbi že dobro izurjeni, k vojakom vzamejo, da ga še težje stane, doseči svoj namen, in vendar ga je dosegel. In zdaj iz 24 oseb sestavljena, od meščanskega krdela (Bürger-Corps) lepo uniformirana banda igra do 600 predmetov, med kterimi mnogo narodnih, kakor „Naprej“, „Mila lunica“, „Kje dom je moj“ itd. V omenjeni njeni repertoar spada: arij 22, čardašev 3, čveterk 38, galopov 8, mazurov 4, overtur 13, popotnic 155, poljk 227, potpurijev 16, retret 2, reveillov 2, bolcarjev 53, in družih različnih 57. Dvakrat na teden, to je, v sredo popoldne in v saboto zvečer igrajo v mestu. Zato dobijo celó majhno plačilo, namreč vsakrat 8 bokalov vina in za 1 ranž kruha. Kar v družih priložnostih, na priliko, pri godovih, pogrebih, plesih itd. zaslužijo, razdelé med seboj, le 1 gold. vsakrat vložé v denarnico za godbo, v katero se vendar kacij 10 odstotkov splošnega zaslužka steka. Godba in denarnica ste pod načelstvom kapelnika. Sprva kakor pri slednjem početji je bila trda; al marljivost in trud vodja in učencev sta zmogla vse, in zdaj igrajo s tako natančnostjo, da se z marsiktero slovečo muziko meriti morejo. Ljubljčanje so pred nekoliko leti imeli priliko občudovati male fantiče v vojaški obleki, ki so z večimi trombami, kot so bili oni sami, tako krepko trobili, kakor da bi stali pred zidovjem Jeriškim. — Ako pomislimo, da se s tako mladimi in malimi

močmi tako lep vspeh doseže, da igrajo tudi kompozicije največih muzikalcev, je pač očitno, da je vse mogoče, ako se le hoče. Naj bi to vrlo početje posnemale tudi druge mesta in mestica! *) Hvala vsem, kateri to napravo podpirajo in tako zbujejo veselje do muzike. Kdor pa petje in muziko podpira, podpira omiko, po kateri se tudi blage čutila domoljubnosti v srcih budijo, krepijo in vtrjujejo. Slovenec rad poje — to je skušnja starodavna; res pa je tudi, da „pesem tam slišati ni, kjer dobrih ni ljudi.“

Iz Kranja 18. sept. (*Poziv iz čitavnice.*) Naznájamo s tem vsem častitim družnikom kranjske čitavnice, kakor tudi vsem družnikom družih slovensih čitavnic, da bode prihodnji **pondeljek**, to je, 26. dne t. m. v tukajšnji čitavnici „beseda.“ Predstavljal se bode tudi vesela igra „Starost slabost.“ Začetek besede ob 8. uri zvečer. Prijazno vabi k tej veselici

odbor čitavnice.

Iz Želimelj 16. sept. A. M. — Neki klatež hodi po deželi, posebno pri duhovnih, ki so na samem, in se laže, da so stolni prošt v Ljubljani njegov stric. Ker je čedno napravljen in zná dobro besede staviti, ni čuda, da mu sém ter tje kdo verjame in se da goljufati. Od 5 gospodov mi je znano, da je enega pri sv. J. za 15, v Ž. za 6, v T. za 4, v šent J. za 10 in pri N. st. za 15 gold. opeharil. Tudi mene je imel na muhi, pa k sreči sem ga resnobno zavrnil, da se je potepenec pobral. Treba, da prekanjeni goljuf pride sodnii v roke. Da pa se duhovni ne bi dali slepariti, naj „Novice“ to razglasijo. — Čbele so letos na ajdi celó malo dobile; komaj bo moč pleme ohraniti. Marsikdo se praska za ušesi, ki je imel za nje lepo ponudbo, 5 gold. za pár panjev, pa jih ni hotel dati, zdaj so pa celó malo vredne; še bolj slabeje pa jo je opravil, kdor jih je nakupil misleč, da mu bodo tako naloženi denarji lepo obrest prinesli. Sadja je vsake vrste dosti, za belo žito pa je komaj srednja letina. Ajda je tudi viditi nekako poparjena, dasiravno ne od slane.

Iz Ljubljane. (*Seja mestnega zbora 17. dne t. m.*) Zapisnik zadnje javne seje se je prebral in potrdil; zarad zapisnika skrivne seje se je pa sklenilo, naj se prebere v skrivni seji. — Odbornik dr. Bleiweis predlaga nujini predlog: naj se odpravi tretja cena govejega mesá, to je, tistega mesa, ki se frišno s kmetov v mesto nosi ali vozi, ter naj se prepové vvaževanje tacega mesa. Ta predlog je podpiral govornik s tem, da tacega mesa v naših mesnicah še nikdar nikoli ni bilo ne enega funta na prodaj, ker so ga v prejšnjih časih mesarji pokupili in po viši ceni prodajali, ali ga zdaj kupujejo klobasarji, da ga v klobase podelajo. Ta cena toraj Ljubljčanom nikakor ni na korist, ker mesa po tej ceni ni na prodaj v mesnicah, da bi ga mogel kupiti manjpremožni človek, temuč le priložnost daje, vsakovrstno, mnogokrat tudi meso od bolne ali crknjene živine vvaževati. Sedaj pa, ker se mestu goveja kuga bliža, je silno treba tacemu mesu, ki se ne vé, ali je zdravo ali ne, vrata zapreti, da se po mesu ne zatrosi bolezen. Ta predlog je bil enoglasno sprejet, toraj po zdaj ne bode več tretje tarife na papirji in frišno meso se ne bode smelo več v mesto voziti. — Odbornik Stedry vpraša: kdo opa-

*) Če katero mesto, potrebuje gotovo Ljubljana svojo lastno, stanovitno godbo (kapélo). To se je čutilo že zdavnej in čuti se tudi dandanašnji. In če jo Novomeščani že imajo 10 let, kako, da bi je glavno mesto ne moglo osnovati, kjer se more, enkrat ustanovljena, samo dobro vzdržati po mnogostranskih dohodkih. Možá za vodja take godbe vsega pripravnega pa bi lahko dobili v gosp. Uršiču, ki je ravnokar iz Idrije se preselil v Ljubljano, da gode v gledišču tukajšnjem.

zuje (kontrolira) izplačevanje mestnih delavcev? Župan odgovarja, da se dotični računi v magistratnih sejah pregledujejo. — Odbornik dr. Orel želi, naj bi se za škofijo tlak popravil, ker je pot ondi silno grudasta. Župan pravi, da je ta reč bila že enkrat v razgovoru, pa je bila zavoljo slabe mestne kase odložena, da se pa zdaj spet zaradi tega bode obravnavala, ker je svetli knezoškof obljubil k tem stroškom nekoliko priložiti. — O ugovoru c. k. predsedništva: da se ne more prepustiti magistratu oskrbovanje lokalno-policijnih zadev, tedaj tudi mesto ne oprostiti plače, ki jo daje z 1577 gold. za to oskrbovanje ces. policiji, se je po predlogu odbornika dr. vit. Kalteneggerja enoglasno sklenilo: naj zdaj magistrat to zadevo naravnost predloži ces. kralj. državnemu ministerstvu, da se mu omenjene opravila izročé, ker se nikakor ne ujema s pravico, ako mesto plačuje c. k. policaje, ki imajo skoraj le s tako imenovanimi državno-policijskimi zadevami opraviti, ktere ne spadajo v mestno reč. Magistrat naj si najme lastne ljudi za mestno varstvo. — Sklenilo se je dalje po referatu odbornika dr. Schöppelna, naj se odpravi navadna oljnata svečava po oddaljenih predmestjih, kjer še ni plinova svečava vpejljana, in naj se vpelje petrolejeva svečava, to je, svečava s kamnim oljem ali petrolejem. Svečava z oljem in 102 svetilnicama je stala leta 1863 1967 gold. 2 kr. Teh 102 luči gorí skozi celo leto 102.000 ur. Pri petrolejevi svečavi stane luč vsako uro, ako je stenj (taht) 8" širok, na 165/100 kr., torej svečava z 102 svetilnicama leto in dan na 1683 gold. Po takem se bo prihranilo prvo leto, ako se došteje 214 gold. 20 kr. za prenarredbo svetilnic, 70 gold., zanaprej pa 284 gold. na leto. Tedaj bomo vsled tega sklepa ne samo boljše in svetlejšo, ampak tudi cenejšo svečavo imeli, kakor jo imajo namesti plinove že po nekterih mestih. — Vojakom, ki delajo cesto na grad za dr. Orlovo hišo, se je dovolila doklada po 5 kr. na dan za vsacega moža, in tudi potrebno orodje bode mesto posodilo, pa le posodilo, ker ceste te ne predeluje mesto, ampak vojaštvo za svoje potrebe, kar je odbornik dr. Ahačič posebno povdarjal. — Nekterim najemnikom mestnih zemljišč v rakovi Jelši se je pomanjšala najemnina, ker njih deli ne merijo toliko, kolikor je bilo pri dražbi rečeno. — Slednjič se je po nekoliko prenarajenih predlogih deželnega odbora sklenilo, naj se predela, kar je treba v Marovi hiši, da se bode mogla vsa viša realka vseliti.

— V nedeljo dopoldne so se snidli gospodje, ki jih je volja z nekim denarnim doneskom podpirati že večkrat omenjeni časnik, kateri naj bi v nemškem jeziku zastopal naše domače interese, ter so sklenili, naj mu je imé „Triglava“, da dvakrat v tednu na celi pôli in lični obliki v Blaznikovi tiskarnici izhaja in mu je cena celoletna s poštnino vred 6 gold. 40 krajc., sicer pa 5 fl. Za odgovornega vrednika je bil izvoljen g. Lovro Leskovec. Začel bo list izhajati brž ko bodo vse priprave gotove. — Isti dan nam je o zadevah tega lista dunajski časnik „Ost und West“ prinesel dopis osnovan v Ljubljani kateri pod zdravniško prislovico: „quod ferrum non sanat, ignis sanat“ (česar ne ozdravi železo, ozdravi ogenj) je posvečen vredniku „Novic.“ Zato ga ne smemo djati „ad acta.“ Nekteri se sicer čudijo, da sl. vredništvo „Ost und West-a“, ki tudi v nemškem jeziku zastopa slovanske zadeve, je tako nemilo zoper svojega prihodnjega kolega „Triglava“, da je vzelo oni dopis v svoj list; al mi smo mu hvaležni zato, da je izpustil ventil žolčni pelisi „slovenskega Spatrakusa“, ker vsak zdravnik vé, da (naj se tudi mi poslužimo zdravniške prislovice) „retentio secretionum nocet.“ Ko pa bi bil vrednik „Novic“ častí-

lakomen, bi bil gospodu dopisniku še bolj hvaležen, zakaj tolike časti mu ni še nihče poklonil kakor, on, ki ga ne imenuje samo le „slovenskega Riegerja“, temuč ga priličuje še celó slovenskemu Perunu, kateri vsegamogočen v svoji roki drži „Slovenijo“, da le to je, kar vrednik „Novic“ hoče, a to ni, česar on noče, da tedaj le on more reči: „bodi politični časnik slovenski!“ in v tem hipu se zakatelé „unter die Sclaven der politisch-nationalen Orthodoxie“ slovenski „Narodni listi!“ Kolika — res vsem drugemu svetu kakor tudi vredniku „Novic“ neznana čast!! Al dopisnik je pravi diplomat — zna tudi diplomatični francozki jezik — vrednika „Novic“ je povzdignil le zato tako visoko v nebó, da ga potem s Riegerjem vred pahne v peklo zavračnikov ali reaktionarjev — in vse to zato, ker je zastopniku slovenskih pravic v nemškem jeziku tudi dal 50 fl., in ker je tako predrzen, da mu z „Novicami“ ne gré iz poti.

Ne ljubi se nam, da bi še dalje v mlinu godli ali bob v steno metali. Velika večina najboljih in najvredniših rojakov naših, ki imajo veljavo v javnosti in so pravo domoljubje svoje pri vsaki priliki djansko skazali, je te misli, da je saj začasno živo treba lista, kateri v nemškem jeziku brez „velike politike“ obravnava naše domače zadeve, da ga beró tisti, kateri nikdar ne beró slovenščine, ker je brati — ne znajo, in so nam Slovencem bolj iz nevednosti kakor iz hudobije protivniki. Ako zidamo hišo, ni dosti, da postavimo zid in jo pokrijemo s streho, ampak treba je tudi, da sobam napravimo vrata in okna, da nemila sapa od mnogih vetrov skozi ne piše. Tak zopern pih, kolikor mogoče, tudi odpraviti, je po priliki namen nemškega časnika pri nas. Ako „Stimmen aus Innerösterreich“, „Südslavische Zeitung“, „Union“, „Politik“, „Ost und West“, „Nazionale“ itd. niso nepotrebni bili, kako da bi zdaj v hipu ta naš časnik bil? Potreba je tedaj tako očitna, da jo vsak vidi, kdor ni slep ali kdor je viditi noče. Pa ta potreba je še celó gledé na veliko množino tistih našincev očitna, ki so pošteni domoljubi, pa žalibog nikdar nikoli slovenske knjige ali slovenskega časnika v roke ne vzamejo samo zato, ker jih brati — ne znajo, in ktere bi v galejo vpregli, ako bi jih morali, da bi brali le pet vrstic. Berite „domodno pismo“ v današnjem listu, pa recite, ako ste pošteni, da to ni res?

Kakor pa je nemški list, da ga bere nemško občinstvo, iz gori navedenih vzrokov za naš korist potreben, tako pa tudi ta list slovenskemu političnemu ni nikjer in na nobeni strani na poti. Ali mu bo jemal naročnikov? Ne, ker za Slovence ni. Ali pisateljjev? Tudi ne! Saj je „Intelligenz und politische Bedeutung“ kakor dopisnik pravi, na njegovi strani. Ali mu jemlje kapitalistov? Tudi ne! Saj dopisnik pravi, da komaj je „der Vorkämpfer der jung-slovenischen Partei“ zinil in rekel: „Tischel deck' dich!“, v tem hipu je bilo trikrat več kapitala skupaj kakor za bori nemški časnik. Za vrednika pa tudi ni skrbi, ker „slovenski Spartakus“, pravi dopisnik, je že tudi vrednik slovenskih „Narodnih listov“ in spé. Tedaj ni celó nobene overe več, da se ne začnó „Nar. listi“, in vendar dopisnik pravi, da jih ne bo — zakaj pa ne, je tako hieroglično razloženo, da iz dopisa ne more posneti, kdor ni družnik dopisnikovih „Jungslovenen“.

Povedati moramo še, da dopisnik „Novicam“ bere levite, da ne zastopajo po duhu „der Jungslovenen“ narodne politike zoper vlado, ker „v šoli in cerkvi še nimamo Slovenci nič več ravnopravnosti kakor pod Bachom.“ Da je v cerkvi nimamo, to prvokrat tukaj slišimo; da je v šoli žalibog! nimamo, naj pa odgovor dajo deželni zbori v Ljubljani, Gradcu, Celovcu,

Trstu, Gorici in v Paznu. „Novice“ že od leta 1848, ko smo prvokrat ustavo dobili, godejo pesem zastran ravnopravnosti v šoli in kancelijah, tedaj že toliko časa in v tolikih variacijah, da so je že site in da so o tej zadevi že enkrat prišle v neljubo dotiko s sodnijo. Njih sestavki, o tej zadevi pisani, niso bili samo „Klagen und Gewinsel, kakor večletno javkanje, da nimamo slov. političnega časnika, ampak bila je krepka beseda naših najboljih mož. Da pa se s cepci tolče po glavah nasprotnih, to prepuščamo — prihodnjim „Narod. listom“, kakor tudi to, da z glavo prederó zid. Sicer pa se tudi „Novice“ nikdar niso ponašale s titulom, da so „veliki politični časnik“; iz srca rade to čast prepuščajo drugim, kakor marsiktero čast, ki jo vrednik vživa, rad odstopi družim; „Novice“ so si svojemu cilju in koncu zveste ostale do danes in bodo take, dokler bodo pod vredništvom sedanjim; na tem stališču, tega so si v svesti, pa so si nevtrudljivo prizadevale za svoj poklic. Zato pa so „Novice“ tudi najhujši trn v peti časnikom od male „Triesterce“ tržaške noter do velikega „Bothschafterja“, in ne morejo se ponašati, da bi bila „Laib. Zeit.“ kadaj kakošen naroden sestavek iz njih v svoj list vzela in sicer s tako pohvalo, kakor je vzela „die Jungfernrede“ „slovenskega Spatrakusa“ o rabi slovenskega jezika.

Hi koncu te razprave le še to: Ni res, da „Novice“, ktere je vrednik vredoval do leta 1849 celó brez povračila, imajo 4000 naročnikov, — ni res, da vse čitavnice so poslale „geharnischte Verwahrungen“ zoper nemški časnik; nobena čitavnica ni poslala ne črke, čeravno je „slovenski Spatrakus“ menda vsem pisal ali gorko naročal, naj to storé; al „sie gehorchten nicht dem Rufe.“ Samo iz Trsta je dobil Novič. vrednik pismo z mnogimi podpisi častitljivih mož; al ker smo našli tudi može med njimi, kteri ne beró slovenskih časnikov, smo djali pismo „ad acta“. Ni res, da je vrednik „Novic“ prejel „Absagebriefe“ spisane od gospej in gospodičin; da pa je „Spatrakus“ et comp. po hišah beračil podpisov za protest, to pa je gotovo; protesta mi nismo vidili. Ni res, da je vrednik „Novic“ z dr. Costatom vred žugal tajniku čitavničnemu (recte matičnemu, pa saj je to le pogrešek nalašč), da zgubi službo tajništva, ako ne odjenja od svojega početja; saj službe ne more vzeti, kdor službe ni dal. Al je sicer služba tajnikova „mastna“ ali ne, tega ne vemo, da pa je pri tem delu, ki ga zdaj ima tajnik, služba dobro plačana, on sam najbolje vé. Iz tega naj sodijo bravci sami o dopisu „Ost und Westa“ iz Ljubljane.

— Gotovo je, tako slišali smo iz verjetnih ust, da se ljubljanske šole: gimnaziine, realnine in normalnine zavolj popravljjanja šolskega poslopja začnejo še le v pondeljek 17. oktobra.

— Društvo štajarskih zdravnikov je za svoje dopisovajoče ude si izvolilo gosp. doktorje: medic. svetovavca žl. Andrioli-a, prof. Valenta, primarja Fux-a, okrajnega zdravnika Mally-a in Gauster-a.

— „Južni sokol“ obhajal bode 2. oktobra 1864 svojo prvo obletnico in napravi v ta namen popoldne ob pol štirih, ako bo lepo vreme, na poletnem sokolišču občeno telovanje, in zvečer ob pol devetih ples v čitavnični dvorani. Po sklepu odborovem vabijo se k občnemu telovanju kakor tudi na ples vsi udje južnega sokola, ljublj. čitavnice, in udje unanjih čitavnic. Omeni se, da k občnemu telovanju smejo priti tudi gostje, ako so bili poprej naznanjeni odboru; razun imenovanih pa nima nikdo prostega vhoda. Pokazati hoče o tej priliki južni sokol napredek, ki mu je bil mogoč v prvem letu njegove starosti, in da mu je mar za narodno telovanje.

— Kakor slišimo osnuje g. Mandič, učitelj pri juž.

sokolu, od 3. oktobra naprej telovadno učilnico za mladost, ktera nima prilike ali dovoljenja udeleževati se kacega društva. „Južni sokol“ mu je v ta namen prostovoljno svoje prostore prepustil. Učenci se neki vpisujejo pri društvenemu blagajniku gosp. Bernardu Jenteljnu in čujejo pri njem 50 kr. učnine na mesec.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Njih Velič. cesar odpotovali so v Komoran na Ogersko; spremljata jih nadvojvoda Rajner in Vilelm; namen popotovanja je ogledati nektare vojaške naprave. — Deželni zbor dalmatinški je v Zadar sklican na 26. dan t. m. — Preuzviš. gospoda škofa Strossmajer-a so dunajski časnikarji zopet hotli na Dunaji imeti. — Govori se, da zopet pride v Gradec viša deželna finančna direkcija za Štajarsko, Kranjsko, Koroško in Tržaško. — Zogerskim deželnim zborm zopet ne bode nič; dvorni ogerski kancelar si je neki na vso moč za-nj prizadeval, pa državno svetovavstvo neki pravi, da še ni pravi čas za-nj; po takem je konec poslednji čas prav živih debat. — Menda bode tudi taka s hrvaškimi deželnimi zborm. — „Domobran“ se po pravici čudi, da je še le zdaj po „neue freie Presse“ izvedil, česar poprej na Hrvaškem nobena živa duša ni vedila, da Zagreb ima plemeniti namen, da po južnih slavenskih zemljah razprostira „deutsche Cultur und deutsches Wissen“, kakor da bi bil nemška naselbina. — V Gorici je 11. dan t. m. bila protestantska cerkev blagoslovljena. — Baron Hock, c. k. skrivni svetovavec, se je podal v Prago, da se ondi snide s pooblastencem pruske vlade in se razgovarja zastran kupčijske zveze; al nič ni podobe, da bi pruska vlada dovolila, česar želi avstrijska. — Na Dunaji je bil te dni 14 let stari fantè Karol Kober, učenec 3. gimnazijskega razreda, obsojen na 5 let v ječo zavoljo velikega izdajstva, ker so v pismih, ki jih je zgubil na ulicah, našli zakletbo zoper cesarja. — Danske homatije ne grejo nič naprej; danski vladi se nič ne mudi, zlasti ko vidi, da severni Šlesvikanci, ki niso Nemci, hočejo biti pod dansko vlado; pa tudi med prusko in avstrijsko vlado ni prave edinosti; v tem pa si ste ene misli, da k večem za 3—4 mesce dovolite primirje, ne pa do spomladi. — Nenadoma je hudo zavrelo na Španjskem, ker Španjolcem ni po godu načelnik novega ministerstva, vojvoda Valenčiski. Kraljica Kristina je hitela iz Pariza v Madrid; v Barceloni so se bali ustaje. — V Moldavi in Valahii je knez Kuza osvobodil kmete desetine in tlake; grajščinam plačajo nekoliko odškodnino. — Strašno hudodelstvo je nedavno na Českem dopernesel nek trinog, ki se je razkačen po nezvestobi neke lajdre zaklel, da prvo žensko umori, ki mu pod roke pride. In res je to storil. Neko 66 let staro udovo sreča 8. dne t. m. v gojzdu, ki je šla na božjo pot; kar zgrabi jo in zadavi; vso do nazega sleče, ji odreže prsi in še druge skrivne dele života, ter jih nese iz obleko njeno na svoj dom, kjer odrezano meso skuha in sné! Kmalí so ga zasačili; vse je obstal.

Popravek. Sledeči Vranščani iz Štajarskega so pristopili kot ustanovniki k slovenski Matici:

Gospod Andrej Bratkovič, bilježnik	10 gold. — kr.
„ Šimen Oset, trgovec	10 „ — „
„ Lavoslav Šventner, trgovec	10 „ — „
„ Franc Šentak, posestnik	10 „ — „
Za letni donesek so poslali:	
„ Dragotin Šauperl, kaplan	2 „ — „
„ Mihael Plešnik, bogoslovec	2 „ — „
„ Luka Gradišnik, zdravitelj	2 „ — „
„ Jakob Lopar, učitelj	2 „ — „
„ Davorin Zupančič, učitelj	2 „ — „